

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/44/2022
Identifikačné číslo spisu:	8715203246
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8715203246.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Alektum, s. r. o., so sídlom v Piešťanoch, Krajinská 32, IČO: 44 721 587, zastúpenej splnomocnenkyňou Hudec, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Lazaretská 23, IČO: 36 855 260, proti žalovaným 1/ E. G. a 2/ O. G., obom bytom v U., E. XXX, o zaplatenie 3 703,07 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 10C/175/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. januára 2019, sp. zn. 23Co/56/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. januára 2019, sp. zn. 23Co/56/2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 10C/175/2015-118 z 15. januára 2018 žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplatenia 3 703,07 eur, úroku z omeškania 8,00 % ročne z istiny 3 703,07 eur od 21. júna 2011 do zaplatenia a inkasných poplatkov vo výške 21 eur zamietol. Žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka (zákona č. 519/1991 Z. z. v znení neskorších predpisov), § 879m Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení účinnom od 1. júna 2010), § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 9, § 565 a § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy k 1. aprílu 2010 a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu zaslania vyhlásenia úveru za predčasne splatný (ďalej len „zákona č. 483/2001 Z. z.“). Na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že právna predchodkyňa žalobkyne OTP Banka Slovensko, a. s., uzavrela so žalovanými zmluvu o rýchlom spotrebnom úvere pre obyvateľstvo č. 0213 5005 10 RSU (ďalej len „zmluva“) z 1. apríla 2010, na základe ktorej poskytla žalovaným úver vo výške 3 000 eur, s lehotou splatnosti 60 mesiacov, s konečnou splatnosťou úveru k 1. aprílu 2015, ročnou úrokovou sadzbou vo výške 28 %, s pohyblivou úrokovou sadzbou, jednorazovým čerpaním k 1. aprílu 2010, s výškou mesačnej splátky 93,41 eur, so splatnosťou prvej splátky k 1. máju 2010 a dátumom poslednej splátky k 1. aprílu 2015, výškou ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“) vo výške

34,84 % pri priemernej RPMN 41,17 % a celkových nákladoch dlžníkov v čase uzatvorenia zmluvy vo výške 5 796,60 eur. Podľa článku II. bodu 12. zmluvy bol dohodnutý úrok z omeškania vo výške 8 % k dohodnutej úrokovej sadzbe. Z dôvodu neplnenia záväzku riadne a včas právna predchodkyňa žalobkyne zaslala žalovanému 1/ vyhlásenie úveru za predčasne splatný, urobené podaním z 20. mája 2011, ktorým zároveň vyzvala žalovaného 1/, aby v lehote do 10 dní od doručenia uvedeného podania uhradil sumu 3 703,07 eur. Dňa 17. januára 2013 uzavrela právna predchodkyňa žalobkyne so žalobkyňou zmluvu o postúpení pohľadávok právnej predchodkyne žalobkyne voči žalovaným. Uvedenú skutočnosť právna predchodkyňa žalobkyne oznámila žalovaným listom z 18. januára 2013. Z dôvodu späťvzatia žaloby sčasti, súd prvej inštancie uznesením č. k. 10C/175/2015-64 z 8. júna 2015 zastavil konanie v časti o zaplatenie 224,90 eur a úroku z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3 703,07 eur od 21. júna 2011 do zaplatenia; pripustil do konania žalovanú 2/, ako aj pripustil zmenu žalobného návrhu.

3. Právny vzťah posúdil ako vzťah spotrebiteľský s tým, že pri skúmaní vecnej legitímácie na strane žalobkyne skúmal, či boli dodržané podmienky postúpenia pohľadávky vzniknutej z bankového úveru v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. a dospel k záveru, že v dôsledku nevyhlásenia úveru poskytnutého právnym predchodcom žalobkyne žalovaným za predčasne splatný nebolo možné úver postúpiť platne zmluvou o postúpení pohľadávok na žalobkyňu. Postúpením nesplatennej pohľadávky na subjekt odlišný od banky by totiž nastal stav, kedy by správu bankového úveru vykonával subjekt bez bankového povolenia, čo je v rozpore s ustanovením § 3 zákona č. 483/2001 Z. z. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že ak banka podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. chcela postúpiť svoje pohľadávky na subjekty, ktoré nie sú bankou, musel byť úverový vzťah medzi bankou a dlžníkom ukončený aj napríklad vyhlásením predčasnej splatnosti úveru, prípadne iným spôsobom, v zmysle článku VI. bod 2 obchodných podmienok právnej predchodkyne žalobkyne. Až následne pohľadávka vyčíslená ku dňu zosplatenia mohla byť postúpená na ďalší subjekt, čím sa malo predísť pochybnostiam o výške pohľadávky, istiny a úrokov. Na základe uvedeného súd prvej inštancie ustálil, že v dôsledku neplatnosti postúpenia žalovanej pohľadávky z právneho predchodcu žalobkyne na žalobkyňu, pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, žalobu v celom rozsahu zamietol. Na záver podotkol, že v danom prípade bolo vyhlásenie úveru za predčasne splatný doručené len žalovanému 1/, i napriek tomu, že právna predchodkyňa žalobkyne uzavrela zmluvu s obidvomi žalovanými ako dlžníkmi, teda úver bol poskytnutý obidvom, preto sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti zaplatiť žalovanú istinu spoločne a nerozdielne. Z uvedeného však vyplýva, že podmienky bolo nevyhnutné splniť vo vzťahu k obidvom žalovaným, čo v danom prípade nebolo dodržané, lebo žalovanej 2/ nebola zaslaná žiadna výzva na úhradu dlhu, ani vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru.

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ustanovením § 262 a zásadou úspechu vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. januára 2019 sp. zn. 23Co/56/2018 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP. Vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne, s konštatovaním, že nie je možné platne postúpiť pohľadávku, ak postúpenie nie je vykonané v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., preto sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že nebolo možné postúpiť nezosplatenú pohľadávku. Podľa názoru odvolacieho súdu nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie rozhodnúť rozsudkom pre uznanie, pokiaľ mal pochybnosti o tom, či nárok žalobkyne voči žalovaným existuje. Bez ohľadu na to, či vyhlásenie úveru za predčasne splatný bolo alebo nebolo doručené žalovanej 2/, neplatné postúpenie pohľadávky bolo dostatočným dôvodom na zamietnutie celej žaloby. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, pričom úspešným žalovaným žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

6. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V

súvislosti s namietaným nesprávnym procesným postupom súdu, v dôsledku ktorého malo dôjsť k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, dovolateľka namietala, že v konaní pred súdom prvej inštancie na pojednávaní konanom 28. septembra 2017 samotní žalovaní zhodne vyhlásili, že svoj dlh uznávajú v celom rozsahu a vyjadrili ochotu ho splatiť. Citujúc ustanovenie § 282 CSP dovolateľka argumentovala tým, že vzhľadom na splnenie všetkých procesných podmienok vyplývajúcich z uvedeného ustanovenia, súd prvej inštancie rozhodol v priamom rozpore s Civilným sporovým poriadkom, ako aj s prejavenu vôľou strán, nerešpektoval kontradiktórnosť konania, spochybnil ich tvrdenia a dôkazy, hoci sa žalovaní vyjadrili k žalobe a pojednávania sa zúčastnili. Podľa názoru žalobkyne uvedeným postupom súd prvej inštancie zasiahol do jej práva na spravodlivý proces a odvolací súd tento zásah nielenže zhojil, ale stav prehĺbil, ak v odôvodnení v bode 4 dovolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že podľa jeho názoru nebolo povinnosťou súdu rozhodnúť rozsudkom pre uznanie, pokiaľ mal pochybnosti o tom, či nárok žalobkyne voči žalovaným existuje. Nevysporiadal sa pritom s argumentmi, ktoré predložili v odvolaní a úplne prehliadol časť venovanú nepopretiu skutkových tvrdení žalovanými. Podľa názoru dovolateľky ustanovenie § 282 CSP ukladá povinnosť súdom rozhodnúť rozsudkom pre uznanie, pričom odlišný postup je zásahom do práva na spravodlivý proces, keďže stavia súd do pozície „advokáta jednej zo strán sporu“, čo je porušením práva na nestranný súd. Z dôvodu nedostatočného zdôvodnenia právneho názoru, výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., osobitne v spojitosti s argumentmi prezentovanými v podanom odvolaní, taktiež namietala stručné odôvodnenie odvolacieho súdu, ktorý žiadnym spôsobom nezohľadnil jej argumentáciu a nevyvrátil ju opačnou právnou relevantnou argumentáciou, čím podľa názoru dovolateľky taktiež došlo k zásahu do jej práva na spravodlivý proces.

7. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolateľka namietala nesprávny výklad ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. s vymedzením otázky, či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. obmedzovalo právo banky postúpiť na tretiu osobu len pohľadávku, ktorá bola v čase už splatná a teda, či predmetné alebo iné ustanovenie zákona podmieňuje platnosť postúpenia pohľadávky jej predchádzajúcou (predčasnou) splatnosťou či zosplatením, alebo je možné postúpiť pohľadávku, ktorej splatnosť nastane až v budúcnosti. Podľa názoru dovolateľky táto otázka ešte nebola vyriešená v rozhodovacej praxi všeobecných súdov, resp. je posudzovaná nejednotne. V súvislosti s výkladom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 7Cdo 26/2017 z 28. marca 2018 a 1Cdo 147/2017 z 24. apríla 2018, v ktorých však podľa jej názoru najvyšší súd riešil odlišnú právnu otázku, a to, či vôbec ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre platné postúpenie pohľadávky na inú osobu. Dovolateľka zdôraznila, že z uvedených rozhodnutí vyplýva právny názor, podľa ktorého predmetné ustanovenie zákona č. 483/2001 Z. z. jednoznačne upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu, ktoré zároveň vymenúva zákon. Dovolateľka zároveň vymedzila aj otázku, ktorá smeruje skôr k negatívnemu vymedzeniu podmienok platného postúpenia pohľadávky banky tým, že riadnym výkladom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., a to jeho gramatickým, systematickým i logickým výkladom možno dospieť k záveru, že samotný jazykový výklad uvedeného ustanovenia svedčí proti záveru súdov nižších inštancií, že by banka bola oprávnená postúpiť len tú časť peňažného záväzku, s ktorou je dlžník v omeškaní, a teda je proti záveru, že by celá postupovaná pohľadávka musela byť splnená v čase jej postúpenia. S poukazom na druhú vetu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. následne dovolateľka uviedla, že ak by z uvedeného ustanovenia mala vyplývať len možnosť postúpiť splatnú pohľadávku, nemala by druhá veta tohto odseku vôbec zmysel. Ak totiž klient uhradí banke omeškaný záväzok v celom rozsahu (vrátane jeho príslušenstva), tento záväzok podľa ustanovenia § 559 Občianskeho zákonníka, aj ustanovenia § 324 ods. 1 Obchodného zákonníka zanikne a tým zanikne aj korelujúca pohľadávka banky. Zaniknutú pohľadávku však nie je vôbec možné postupovať. Druhá veta ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. by teda zakazovala niečo, čo nie je možné, zakazovala by postúpenie pohľadávky, ktorá bola uspokojená v celom rozsahu, a ktorá teda neexistuje. Nemožno racionálne predpokladať, že by zákonodarca sledoval cieľ vydať celkom zbytočnú a nezmyselnú normu. Podľa názoru dovolateľky, práve druhá veta ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. nadobudne racionálny zmysel vtedy, ak sa prvá veta interpretuje tak, že postúpiť je možné celú (aj

nesplatnú) pohľadávku, ktorej časť je splatná a dlžník je v omeškaní s jej úhradou o viac ako 90 dní. V takom prípade druhá veta znamená, že ak dlžník omeškanú časť v celom rozsahu zaplatí (vrátane príslušenstva), zanikne právo banky postúpiť zvyšnú (nesplatenú) časť svojej pohľadávky. Podľa názoru dovolateľky možno v súlade s gramatickým, systematickým, logickým a teleologickým výkladom vyložiť ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. tak, že ak aj napriek písomnej výzve banky je klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky celú svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku, teda vrátane časti, ktorá ešte nie je splatná, s ktorého splnením dlžník nie je v omeškaní, postúpiť inej osobe. Na podporu uvedeného názoru, poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, z ktorého vyplýva právny názor, že je možné postúpiť aj pohľadávku, ktorá vznikne až v budúcnosti (sp. zn. 33Cdo 681/2010 zo 17. januára 2012). K argumentácii súdov nižších inštancií, týkajúcej sa právneho názoru, že zosplatnenie bankovej pohľadávky so spotrebiteľom je podmienkou jej platného postúpenia, i k názoru o nemožnosti spravovať bankové pohľadávky nebankovým subjektom, poukázali na stanovisko Národnej banky Slovenska, ako aj na právny názor, ktorý nepriamo rezonuje aj z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 147/2017. Vzhľadom na rozdielny názor vyplývajúci z rozhodovacej praxe súdov nižších inštancií k tejto otázke, dovolateľka sa domnievala, že je potrebné, aby sa dovolací súd vyjadril k otázke možnosti alebo nemožnosti postúpenia nesplatenej (nezosplatennej) pohľadávky, teda k výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2016. Navrhla zrušiť napadnuté rozhodnutia a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

8. Žalovaní 1/ a 2/ dovolacie návrhy nepodali.

9. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

11. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

12. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

13. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

15. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

16. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

18. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda proces prejednávania sporu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 6/2014, 3Cdo 38/2015, 5Cdo 201/2011, 6Cdo 90/2012). Tento pojem zásadne nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

19. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

20. Podstata dovolacej argumentácie týkajúcej sa uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, spočívala v namietaní nesprávneho procesného postupu súdov nižších inšancií, ktoré i napriek uznaniu uplatneného nároku žalovanými, s vyjadrením ochoty dlh splatiť v splátkach, v rozpore so zásadou rovnosti zbraní, zásadou kontradiktórneho konania vo veci samej rozhodli. Zároveň dovolateľka namietala nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami uplatnenými v odvolaní s poukazom na bod 4 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, vrátane nezohľadnenia predloženej argumentácie a nevysporiadania sa s ňou žiadnym spôsobom odvolacím súdom.

21. Podľa § 387 ods. 1 až 3 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštalácie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého

rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

22. Citované ustanovenie § 387 ods. 2 CSP umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števíček, M. Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1296).

23. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v rámci vysporiadania sa s odvolacími námietkami len stroho konštatoval správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie s doplnením uvedeným v bode 5 tohto rozhodnutia, ktoré však nemožno považovať za zodpovedajúce zákonu, teda náležitostiam odôvodnenia rozhodnutia, vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 2, a 3 v spojení s 220 ods. 2 CSP. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonitosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11).

24. Odvolací súd i napriek výslovnému príkazu vyplývajúcejmu z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP, aby sa v odôvodnení vysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, iba skonštatoval správnosť dôvodov uvedených súdom prvej inštancie, pričom posúdenie veci odvolacím súdom sa neprejavilo v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ďalej len „Ústava“), resp. čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného oznámením FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“). Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, keď v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil (Zo súdnej praxe č. 37/2010).

25. V zmysle judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Věcná spojitost' odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku. Nedostatok vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami žalobkyne uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama osebe zakladá porušenie jej procesných práv v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces. Odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018).

26. S ohľadom na vyššie uvedené dôvody, dovolací súd konštatuje, že dovolateľka opodstatnene namietala porušenie jej procesných práv v takej miere, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v ktorom je implikované aj právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy. Nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť.

27. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (sp. zn. 1Cdo 44/2015, 2Cdo 111/2014, 3Cdo 4/2012, 4Cdo 263/2013, 5Cdo 241/2013, 6Cdo 591/2015, 7Cdo 212/2014, 8Cdo 137/2015).

28. Z týchto dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

29. V ďalšom konaní je odvolací súd povinný opätovne prejednať a rozhodnúť o odvolaní žalobkyne, a v súlade s náležitosťami odôvodnenia vyplývajúcimi z ustanoveniami § 393 ods. 2 a 3 CSP rozhodnutie vo veci samej odôvodniť. Výsloveným právnym názorom uvedeným v tomto uznesení je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.